



בדהרבי אבותינו

עלון שבועי שע"י תלמוד תורה 'עטרת חיים' לבני תורה ק"ק תימן יע"א
בנשיאות מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

רח' הרא"ש 2 אלעד, ישראל. טל: 03-9097022

הגיליון מופץ בכל בתי הכנסת ק"ק תימן בעיר אלעד ועוד..



פניני הלכה

מה, ומתי, מצטרף לשיעור חלה

ערוך מתוך מנחת פתים להרה"ג אורן צדוק שליט"א, פ"ו הל' יא-יב והערות שם

בשיעור חיוב חלה מצטרפים המורסן (פסולת גסה של החיטה של רבינו עובדיה מברטנורא (פ"ו מחלה מ"ו), וסובין הוא הדק.), והסובין (פסולת דקה היוצאת לאחר הטחינה) לשיעור הקמח. והיינו כשלא הופרשו ממנו כלל, אולם אם נטלן והחזירן שנית אל תוך הקמח, אינו מצטרף. ומשנה חלה (ב' ו'), רמב"ם (פ"ו מהלכות ביכורים י"ח), שולחן ערוך (סי' שכ"ד ס"ג). ובירושלמי (חלה פ"ב משנה ג'), נאמר אמר רבי יוחנן דרך עיסה שנו, וכאן מכיוון שניטל מורסנן וחזר לתוכו, אין דרך עיסה בכך. ואמרת בביאור הדבר, מדוע אין דרך עיסה בכך במה שנותן מורסן לתוך הקמח. המשך בעמוד דביעי

בנתיבי החינוך

הרב אליהו נהרי שליט"א מנהל הת"ת

ויבאה יצחק האהלה שרה אמו (בראשית כד, טז)

מובא ב'מדרש רבה (פרשה ס. טז) על פסוק זה: כל ימים שהיתה שרה קימת היה ענן קשור על פתח אהלה, בין שמתה פסק אותו ענן, ובין שבאת רבקה חזר אותו ענן. כל ימים שהיתה שרה קימת היו דלתות פתוחות לרוחה, ובין שמתה שרה פסקה אותה הרוחה, ובין שבאת רבקה חזרה אותה הרוחה. וכל ימים שהיתה שרה קימת היה פרכה משלחת בעסה, ובין שמתה שרה פסקה אותה הפרכה, בין שבאת רבקה חזרה. כל ימים שהיתה שרה קימת היה נר דולק מלילי שבת ועד לילי שבת, ובין שמתה פסק אותו הנר, ובין שבאת רבקה חזר. ובין שראה אותה שהיא עושה כמעשה אמו, קוצה חלטה בטרה וקוצה עסטה בטרה, מיד ויבאה יצחק האהלה. עכ"ל.

כאשר נפטר לאדם אביו או אמו, קשה מאוד לנחמו, מפני שאין תמורה ואין דומה למה שנחסר. וזאת אפילו כאשר קרובו נפטר עליו שלא בפתע פתאום. על אחת כמה וכמה כאשר נלקח לבי"ע בפתע פתאום. לאחר שנפטרה שרה, יצחק לא התנחם עליה, אלא רק לאחר שלוש שנים כאשר נשא את רבקה, וראה שרבקה היא כאמו שהרי חזרו הדברים שנחסרו בפטירת אמו, והיא היא התמורה והנחמה.

דרך הטבע הוא, שהאדם תאב להיות כהוריו ומחקה מעשיהם וחפץ שהנהגות ביתו בעתיד יהיה כבית הוריו. ויש אף ילדים האומרים זאת בפה מלא אני אהיה כאבא-אמא, או רוצה חתן-כלה כאבא-אמא. אך לא תמיד זה כך. אליפו שנשלח ע"י אביו להרוג את יעקב אבינו לא היה חפץ להרגו, ולכן אמר ליעקב מה אעשה לציוויו של אבא. אמר לו יעקב קח כל רכושי, ועני חשוב כמת, וכך עשה אליפו. והן אמת ששם הוא מקום הרשע והפשע, אך אין זה סותר שדרך כלל הילד חפץ להיות כהוריו שהרי רוב ילדי הרשעים יוצאים כהוריהם, ואינם חותרים להיות צדיקים.

ולהבדיל רואים זאת גם אצל משפחות שהוריהם גרושים, שילדיהם הנשואים כאשר הם לא מסתדרים עם בן זוגם, בנקל נוטים להתגרש ואף פחות בושים מאחרים שידעו שאינם עולים בקנה יפה יחד. אך גם זאת אינו תמיד שהרי יש מהם (מעטים) שאומרים "אני לא אהיה כהורי אלא אתמסר עבור שלום ביתי".

גם כאשר ההורים צדיקים וחסידים, לא תמיד הילדים חפצים להיות כהוריהם, ולפעמים הגורם הינו ההורים עצמם. שאם ההורים מחמירים וקפדניים, הילד מואס בדרך זו. לא לחינם אבותינו הקדושים נע"ג כשהחמירו, על הרוב החמירו לעצמם, אך לא על בני ביתם (וכתבנו ע"ז בגיליון של פרשת נח ה'תש"פ במדור "מהליכות אבותינו"). ובדורינו זה שחוצפה יסגי אף שומעים מילדים המתבגרים שאומרים להוריהם "אני לא אתנהג כך לילדי", היי.

לכן צריך האדם לדעת להראות את היופי והחן שבתורה ובמצוות ולהיות שמח תמיד, וכבר אמרו חכמינו (אבות פ"ג מ"ו) "ר' חנינא בן דוסא אומר כל שרוח הבריות נוחה הימנו רוח המקום נוחה הימנו, וכל שאין רוח הבריות נוחה הימנו אין רוח המקום נוחה הימנו". ואף אם בדעתו להנהיג חומרות בביתו, יעשה זאת בחכמה ובינה וישקול בפלס צעדיו, וכשמע"ר לבני ביתו, יא"ר להם.

ואל יחשוב האדם שאם יפנק ילדיו במותרות ימצא אהבתם ותשוקותיהם יהיו אליו, ויחמדו להיות כמותו. דאדרבה הרבה פעמים שומעים ילדים שגדלו על פינוק יתר שאינם מרוצים ממה שהרגילום הוריהם, משום שעכשיו קשה להם להתנתק מהמותרות ודבר זה מפריע להם בעבודת ה' ב"ה כידוע. ומכיון שהם כך קשה להם לחנך ילדים בצורה אחרת וכו'.

על כן יתן אדם דעתו להיות תמיד שמח בביתו, ולהקפיד רק על מה שצריך להקפיד וגם זאת לא בכעס. ויש אפילו פעמים שעדיף שיהיו שוגגים ולא מזיזים, כידוע מהגמרא ופוסקים. ויזכה שרוח המקום תהיה נוחה הימנו, אכ"ר.

יעלו על נס האתים היקרים אשר עיניהם בתורה ובחסדים, משכחים אג"דים ואנשים בעדקה ובמעשים נעלים,
ה"ה מיודד ואג"חי שוסף הי"ו. יה"ר שיתגברו ממרומים ללא גבול ומיצרים, ויזכו להגדיל מעשיהם ולעשות
תמיד נחת רוח לפני שו"ק שחקים, בגריאות איתנה ונהורא מעליא דשנים ורעננים, עם אורך ימים ושנים

מחידושי רבותינו

הרה"ג אורן צדוק שליט"א
תשובה מתוך שו"ת אורן שלחמכים שטרם נדפסה

הכנת מנה חמה ביום השבת

פתרונות לפרשת 'לך לך'
אחודה חידה! המלאכים הרחיקו את
לוט ממום להצילו, ואבילמך קירב את
שרה אליו ולא לטובתה.
הזוכה בהגרלה: מי שהכל שלו.
מי בתמונה: שבוע אחרון לפתרונה!

אזרח חיה!
גדלה מתבררת בארבעה
אך כשנכתבה בתיבה מיעטה
ותבררת רבתה
בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

מי בתמונה?



בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

ראיתי בספרי אחרוני זמנינו במשאם ומתנם בענין הכנת מנה חמה ביום השבת, ועיקר הדיון נסוב סביב השאלה האם מותרת הכנתה מצד בישול, היות שלא כל מרכיביה מבושלים, ויש מהם אפילו קלי הבישול וכו'. וכן מצד חשש 'מכה בפטיש וכו' ובוזה בלאו הכי אין לחוש, שאין מכה בפטיש באוכלין. אלא שלא ראינו (לעת עתה) מדברים בעניינה מצד מלאכת לש, בפרט זו מנה חמה של פירה (תפוחי אדמה) וכעת סמוך לאדפוס'י האי אידרא, ראיתי שאכן יש שדיברו בענין זה, ואסרוהו איסור מחמת אלו הטעמים שמנינו. ולעניות דעתי אסור הדבר לשפוך אל תוכה מים אפילו מכלי שני, משום מלאכת לש.

א. מחלוקת ראשונים בעצם נתינת מים אל תוכה

הנה לכאורה כיוון שניתנים המים החמים לתוך האבקה ללא מעשה גיבול ולישה, והמקפה המתקבל עקב כך נחשב כאינו בר גיבול, אם כן יש לדון להתיר את מעשה נתינת המים החמים לתוכו, בדומה למורסן, חול הגס ואפר שנחשבים אף הם כאינם ברי גיבול. שלא נאסרה נתינת המים אל תוכם, רק גיבולם בפועל הוא שנאסר מדרבנן, וכך היא דעת הרמב"ם וסיעתו.

אלא שיש ראשונים החולקים וסוברים, שדבר שאינו בר גיבול גרוע הוא טפי, וחייב חטאת על נתינת המים אפילו לדעת רבי יוסי ברבי יהודה, הבאנו את מחלוקתם למעלה בתשובה (סי' י"ד או' ב'). ואם כן הוא הדין כאן, שיש חיוב כבר בנתינת המים. ואמינא שבנדון דידן אף רבינו הרמב"ם יורה לאסור בנתינת המים, אולם מטעם אחר.

ב. גדר תכונת הזרעונים שנאסרה שרייתן משום לש

כתב הרמב"ם (פ"ח מהל' שבת הל"ט"ז), וזה לשונו, 'הנותן זרע שומשמן או זרע פשתן וכיוצא בהן במים חייב משום לש, מפני שהן מתערבין ונתלין זה בזה. וכן פסק מרן בשולחן ערוך (סי' ש"מ סעיף י"ב).

ומקור דבריו בגמרא מס' זבחים (דף צ"ד): 'ואף ששם נזכר זרע פשתן בלבד, מכל מקום ראה רבינו להוסיף אף זרע שומשמן, ועוד הוסיף לרבות על כך 'כיוצא בהן'. והיינו כל אלו שבנתינתן אל המים, 'מתערבין ונתלין זה בזה'.

וראיתי בס' מרכבת המשנה (במקום) שכתב את היסוד הנכלל בדמיון לזרע הפשתן באמור רבינו, 'כיוצא בהן', וזה לשונו, 'שכל הדברים שעושים מהן שמן דומיא דפשתן, הם מתערבים ונתלין זה בזה בנתינת מים לחוד, והיינו מ"ש רבינו וכל כיוצא בזה, אגוזים וכל הנך שמנים דקחשיב במתניתין ר"פ במה מדליקין'.

ואגוזים שציינו הוא מהאמור בדבריו קודם לכן מהתוספתא דשבת (פ"ג), 'נותנים שומשמן ואגוזים לתוך הדבש ובלבד שלא יגבל'. אלמא אף באגוזים יש משום לש. והנה אמינא שאין משם ראייה, מאחר שהדבש הוא העיקר בחיוב לישה זו, בהיותו מדבק ומאחד את האגוזים אחד אל השני בגיבולו, אולם לולא חבורו זה, אין ראייה כלל לאסור. וגם מה שכתב בעל המרכבת המשנה, לקבע ככלל לגדר באיסור שהציב הרמב"ם, שכל מה שמפיקים ממנו שמן, הרי זה בכלל, וממילא התרבו כל אלו האמורים בפרק במה מדליקין. הנה אף בזה אמינא שאינו מוכרח. ראשית, מים אינם מתמזגים בשמן אלא אדרבא נדחים מפניו, כידוע, וכאן הרי שרייתן נעשית במים. ועוד שאם אכן כך הדבר, היה מוכרח הרמב"ם לנקוב בשם, ולא להשאירו ככלל מופשט, 'מתערבין ונתלין וכו'. ופשט הגדר שבדבר על פי מקורו שבגמרא, שיוצא מאלו הזרעונים ריר, הגורם להדבקותן זה בזה. וכל שתכונתו כך הרי הוא בכלל.

יישוב פסקי הרמב"ם זה לזה

ויש להקשות מדברי הרמב"ם אלו, שאינם עומדים בקנה אחד עם האמור בדבריו שם בתחילת ההלכה כדעת ר' יוסי בר' יהודה. שאין חיוב על נתינת מים לתוך קמח אלא רק במעשה הלישה עצמו, ודלא כרבי הסובר לחייב כבר בנתינת המים עצמם. והקשה כן הרב עולת שבת (או' כ'), ונשאר בצריך עיון. והנה לולא פסק זה דהרמב"ם, אפשר היה לומר שאין מקום להקשות מהגמרא דזבחים, דאזלא ואתיא בשיטת רבי ולא קיימל"ן כמותו. ולהלכה אין לחייב כלל בנתינת המים אף בדבר שהוא בר גיבול כקמח ועפר, (אמנם רק איסור דרבנן יש בהם). אולם אחר שהרמב"ם הביאו להלכה, קשה כיצד מוכה שטרא לבי תרי.

והנה הרמב"ם פירש שיחיו בתשובה (בלאו, סי' תס"ד), ושם אחר הביאו את הלשון הנזכרת שבחיבור כתב, 'רצה לומר, מפני שהם מתערבין ונתלים זה בזה, רצה לומר דקות זרען וצמיגותן והתאחדם מחמת בואם במים גרידא'. ע"כ. וביאור דבריו, שעד כאן לא פטרנו בנתינת מים בלבד אלא רק בדברים שלא באו לכלל דיבוק חלקי התערובת בנתינת המים בצורה מושלמת, שעדיין טעונים הם מעשה גיבול כדי שיהפכו לקיבוץ וגוש אחד. אולם בזרעי השומשום והפשתן כבר בנתינת המים לבד, מגיעים לתכלית זו של גיבושם והתאחדם למהות אחת, ועל כן כבר בנתינתם לתוך המים, ישנו חיוב משום לש. ומדויקת כך לשונו בתשובה להפליא, 'דקות זרען וצמיגותם והתאחדם מחמת בואם במים גרידא'.

וממקור הדין שבגמרא מבוואר יסוד זה, שם נאמר, שטעם החיוב בנתינת זרעי הפשתן לתוך המים, 'דאית להו רירא'. ופירש"י (שם), 'זרע פשתן במים, נפקא רירא מיניה ומדבקי אהדדי'. והפרמ"ג בסימן שכ"א (משב"ז סק"ב) כיוון לביאור זה, עיינו, וכן ראיתי בס' טל אורות (הנד"מ עמ' קס"ט). ונמצא עפ"ז, שבחיוב מלאכת לש אין החיוב על מעשה הלישה דווקא אלא על התוצאה המביאה אותו לידי קיבוץ ודיבוק אחד.

ואם כן הוא הדין כאן, שבנתינת המים החמים לתוך המנה חמה, נמסים חלקיקיה הקטנים ונעשה הכל גוף אחד ומהות אחת, ושפיר יש לאסור אף ללא פעולת גיבול ועירוב. ובמאמר (סי' שכ"א סק"ט) כתב ליישב את דברי הרמב"ם בדרך אחרת, שאפשר שהטעם לחייב בזרע פשתן, 'משום שדרכו בכך', ואף לפי ביאור זה יש לאסור בנידוד.

ג. אם ישנו היתר עשייה בדרך בלילה רכה ובשינוי

אולם יש לדון אם יועיל לעשותה בלילה רכה ובדרך שינוי, כפי הנזכר ברמב"ם (פכ"א מהל' שבת הל"ג) ובשו"ע (סי' שכ"א סעיף י"ד). שהאף אמנם לא יועיל הדבר בשריית זרעי פשתן לעשותה בלילה רכה, כיוון שגדר האיחוד והדיבוק הוא ריר זרעי הפשתן עצמו, ועל כן אין השפעה על דיבוק זה מצד כמות המים. שלא כמו בשתיית וכו', שאיחוד חלקיה הוא בהתייחס לכמות המים הניתנת בהם, וכ"כ חזו"א (סי' נ"ח סק"ט ד"ה ואע"ג). אולם במנה חמה שאין התאחדותה מצד ריר או דיבוק חיצוני, אלא מכת מסיסותה במים, אפשר שיהא מותר לעשותה בכלילה רכה תוך שינוי בדרך נתינתה הרגילה, היינו שיתן את האבקה לתוך המים החמים. אלא שלא כן הם פני הדברים, היות שאף במנה חמה נוצר דיבוק ואיחוד אף בהיותו נעשה בכלילה רכה.

המשך העמוד הבא



לעילוי נשמת
מרדכי בן שלמה חסיד
ובן עמי בן בנימין עוזיירי, תנצב"ה

לזש"ק
תומר ישראל בן יעקב
ואודליה בת מנשה

לרפואת
יוסף בן משה דנין
בשכחע"י

מהליכות אבותינו

השתמשות בבריאת ה' ב"ה,

כל אחד לפי מעלתו וצרכו

כתב מוהר"ר עמרם קרח זצ"ל בחיבורו 'סערת תימן' (עמ' צד) בזה"ל:

מסורת וקבלה בכל נפות תימן מדורות קדומים, שהארבה המפורסם העולה ברבוי עצום הנק' בערבי "גראד", שמין חגב הוא וטהור. (בבאורי לתר' רס"ג הערבי על התורה, רמזתי למה שכתבו גדולי חכמי תימן על מין זה וסימניו, בראיות מהתלמוד וחדושי הגאונים, לקיים קבלת הראשונים). וכשיראה כנף ממנו ישמחו לקראתו, אף שהם מצרים על נזקו שאוכל את תבואת הארץ, חביבה להם הנאת שעתם. לעת ערב, מביטים מעל הגגות לידע מקום חנייתו, אפילו יהיה רחוק מהלך שעה או יותר, משכימים קודם עלות השחר, בעת שהוא קפוא מהקור, ויוצאים מהעיר, אנשים ונשים וטף, וכל אחד כיסו בידו, אוסף ממנו כל מה שיכול לישא. ומי שיש לו חמור, ממלא שקים וטוען על חמורו, ונכנסים אל המדינה ששים ושמהים כמוצא שלל רב.

בכל בית, נמצאים שנים שלשה תנורים שפיהם למעלה, מסיקים אותם עד שהקש נשרף בהם, גורפים האש ומריקים הכיסים לתוכם, וסותמים פי התנור עד שיצלה הארבה יפה. ואז מוציאים אותם ומזלפים עליהם מי מלח, ומכניסים אותם לאוצר ועדיין הם בכנפיהם וקרסוליהם ומסתפקים מהם. העשירים, אוכלים מהם בכל יום לקינוח סעודה, והבינונים משלימים בהם החלק הגדול מסעודתם, והעניים קובעים עליהם כל סעודתם. ובשנות רעבון, הכל נזונים ממנו, ומי שצריך לשיבור רעבונו, תיכף צידתו מבשל במים ואוכל. עכ"ל.

השתמשות בבריאת ה' ב"ה, כל אחד לפי מעלתו וצרכו כתב מוהר"ר עמרם קרח זצ"ל בחיבורו 'סערת תימן' (עמ' צד) בזה"ל:

להצלחת

ר' אברהם בן זכריה

מדויל הי"ו הוא וב"ב

מחידושי רבותינו

וישתחו אברהם לפני עם הארץ (בראשית כג. יב)

כתב רבינו בחיי על פסוק וישתחו אברהם לפני עם הארץ, לעם הארץ לא נאמר אלא לפני, ואני אומר דתימה גדול עליו דאישתמישתיה קרא קדמאה דמה יאמר בפסוק ויקם אברהם וישתחו לעם הארץ ולא כתיב לפני. ולעניות דעתי דלית מיחוש דבריוחוק ד' אמות ל"ל בה דאינה השתחוואה, אך דבריו צ"ע דאין להם אלא חצי תירוץ שהיא הקושיא ועוד עיין לפניך. אחר העיון מצאתי זכות לרבינו בחיי ז"ל ואני אומר בשכבר ידעת שהתורה נדרשת בל"ג מדות וכאן אתי שפיר דדן דהוא דבר הלמד מסופו דתחילה כתב לעם הארץ ובסוף כתב לפני עם הארץ ואין ליחס עליו שום קושיא ובוזה אתי שפיר.

אי נמי, וישתחו לעם הארץ, על שם שאברהם היה מלך גדול מן הכל וידום להם על ענין הקבר לעשות לו כאשר דברו הם ואמר "ופגעו לי" שהוא לשון בקשה ותחנה, לז"א וישתחו לעם הארץ לשון שחייה כמו מה תשתוחחי וכו'. אי נמי שכוונתו אינה אלא לה' שהודה לה' על שנתבשר שתקבר במבחר קבריהם, ועוד לפי שהם קוברים כמה בקבר אחד אך לזאת אמרו בפני עצמה ולכן הודה לו, והשתחוה כדלקמן וישתחו ארצה לה' עפרש"י, אך כוונתם היתה שמשתחוה להם ועל כן כשהשתחוה לעיניהם יש קצת גנאי והבן.

(חידושי הרש"כ למהר"ש כרף זצ"ל)

לרפואת

צבי בן מארי יחיא

יצחק שלום בשכחע"י

בדרכיהם אתהלך...

התלאות בשליחות לאימאם (ה"א)

וכשראה האימאם יחיא את ענין פרטי מעשה העינים הנזכרים לעיל, תמה ואמר: אם זה נכון, ודאי שאסור לעשות ככה. וישאל את הרב ויאמר: האם אתם משלמים כסף גולגולתא לממשלת תורכים הנמצאים בעת בתימן? השיב הרב: זה דבר ידוע בכל דור ובכל זמן, שהוא חוק ולא יעבור, שאנחנו נותנים כסף גולגולתא בגלות. וכבר אנחנו משלמים לפי החוק. אבל לעת עתה, מכיון שכבודו העמיד קרוב לעשרה בתי משפט בעיר הבירה צנעא, הנהו בריוני מצאו דרך להציק לעדתינו גם כן בענין זה. כגון, כשרוצים להכעיס איזה יהודי, היו מתיעצים חמשה או ששה בריונים על יהודי אחד ומתיעצים יחד לקראתו. זה אומר לו חוצמת אלקאצי (הנך מוזמן לדיין) פלוני, וזה אומר חוצמת אלקאצי פלוני, וכן כולם המתיעצים, מוזמינים אותו להתניב כל אחד לפני שופט אחר, בשעה ההיא.

ולפיכך נשאר היהודי נבוך איך לעשות להנצל מעונש מאסר, שאם יקדים ללכת לאחד השופטים, באותה שעה, השופט השני והשלישי וכו' ישימו עליו עונש מאסר, מטעם שהוא סירב מלבא לפני השופט לפי המזמינו בפה. בינתים, המעלילים כל אחד הולך וקובל לפני השופט שהזמין את היהודי לבא לפניו ואומר: הנה היהודים עתה מורדים בשופטי האימאם. לשמע השופט דברי המעלילים, תכף נרגז, ושולח אחד משליחיו לתת את היהודי ההוא במאסר. ובאותה שעה מצטרפים שליחי השופטים ובאים ומתנפלים על היהודי ומחרפים אותו ופושטים יד בו.

ועוד ענין רע, מכיון שיש בתי סוהר רחוקים זה מזה, פעמים ששופט אחד צויה לתת את היהודי אל בית הסוהר הנקרא שמו צנאיע, ושופט אחד צויה לתתו אל בית הסוהר העליון הקדום, ושופט אחד צויה לתתו בבית הסוהר אליודיה. באותה שעה נמצאו השליחים חלוקים. זה רוצה לקיים דברי השופט שלו, וזה גם כן רוצה לקיים דברי השופט שלו. והיהודי עומד ביניהם בחירוף וגידוף, ולא ידע מי לו אדון, וגם כן השליחים מפחדים מעונש שופטיהם, שלא עשו שליחותם. ועם שלא מצאו דרך נכונה, הלכו השליחים עם היהודי אל המופתי העליון, שהוא רשאי להכריע בדבר. וכולם נתנו הפתקאות שקיבלו בשביל היהודי. מיד כשראה המופתי הפיתקאות, צירף כל אותם הימים שגזרו השופטים מאסר, וצוה לתתו בבית הסוהר העליון, הנקרא קלעה.

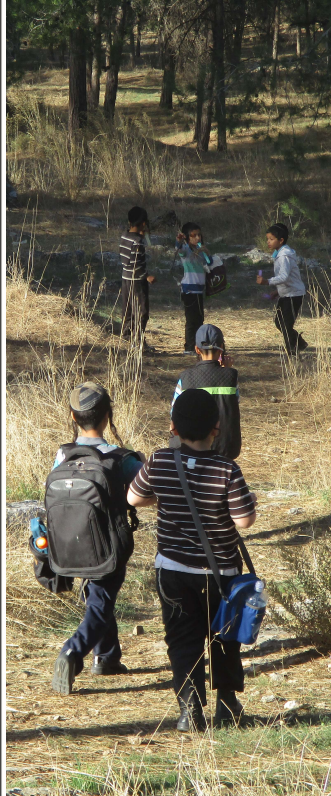
המשך אי"ה בל"ג בשבוע הבא

לעילוי נשמת חיים בן יחיא נהרי ז"ל, אוריאל אהרן בן אליהו פרץ ז"ל, דוד בן סעיד בשארי ז"ל, יוסף בן יחיא נהרי ז"ל, ר' אברהם בן יצחק דאוד טביב זצ"ל, יפה בת יחיא נהרי ע"ה, תנצב"ה



חכמי תימן

הרב סעדיה בן חיים **טהרר זצ"ל**
ממנהיגי הישוב היהודי בגבלה
שבדרום תימן ומחכמיה לפני
כמאה שנה.



לומדים בעמל, ומשננים בשמחה, ועושים
סיומים למסכתות
שגומרים,
ויוצאים להתרענן
ביערות ובגנים



התודה...

הברכה...

לאיש היקר והנפלא, זריו במלאכה
והושב תמיד על התלמוד תורה,
מעשה תלמידים במתקנות רבה,
ומחזק ידינו באהבה ובשמחה,

ה"ה שלמה לוי הי"ד

בעל העסק עקי לוי.

יה"ד שיזכה להגדיל מעשיו כהנה
וכהנה, ויראה כל זרעו פורץ לאנה
ואנה, גדל במעלות התורה והיראה,
ועושה נחת רוח ליוצרו וקונו, מתוך
בריאות איתנה ונהורא מעליא, ויזכר
לכל מדה טובה ושמחת בית
השאונה, אך"ד.

פניני הלכה

המשך מהעמוד הראשון

שאינו דרך לערב את המורסן בתוך העיסה, כיוון שהוא כעץ בעלמא, ואם כן נחסר מן השיעור. וזה לשון הרמב"ם בפירושו המשנה, 'לפי שאין המורסן חייב בחלה, שהרי אמר ה' עריסותיכם דרך עיסה'. והנה אף כיום שמערבים את המורסן כדי להקנות ללחם ערכים תזונתיים כסבים וויטמינים וכדו', מכל מקום עדיין אין זה נחשב דרך עיסה, היות שלסיבות חיצוניות ניתן. והנה אף שבמשנה הנזכרת לא נזכר בסובין, שהוצאתו והחזרתו אינה עולה לשיעור חלה אלא רק לגבי המורסן, מכל מקום בטעם שווים הם, וכן הוא מפורש הוא בפסקי הרשב"א לחלה (שער א' או י"ד), שאינן מצטרפין כמורסן. ומצוי כיום כשמוזמינים 'קמח מלא'. יש גם אפשרות להזמין תוספת סובין הנמכרת בנפרד, כדי לערבה בקמח. ועל כן יש לידע שאינו מצטרף כלל לשיעור חלה. וראיתי שכבר עוררו בספרי מחברי זמנינו, שכיום כבר בהרבה סוגים של קמח, צורת עשייתו הינה, שמוציאים את הסובין ומחזירים אותם חזרה לקמח, וכפי האמור למעלה בדרך זו הסובין אינם מצטרפין, ועל כן צריך לשער את הקמח בהתאם. (ויש לידע שנפח הסובין גדול מאוד).

הערות, הארות ותשובות לחידות
ניתן לשלוח לפקס: 03-9130009
או במייל:
e0504150896@gmail.com

לזש"ק
יובל בן דוד
ורות בת זכריה

לזש"ק
שלום בן יעקב ומירב
טליה בת מנשה